

BUDA-PESTA

12 Oct. st. v.

24 Oct. st. n.

Va esi duminec'a

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 41.

Anulu XI.

1875.

Pretiulu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

I d e a l u l u .

Ridietória, blanda ca o suvenire;
 Din frumoase timpuri in nefericire,
 Dulce ca unu visu,
 Ce in faptul dilei, dandu din aripidre,
 Si-repede sborul catra ceriuri, sóre,
 Catra paradisu;
 Draga ca murmur'a ce, sarutulu dulce
 De amoru, ferbinte si curatu produce
 P'alu feciórei sinu;
 Pura ca lumin'a ce cu resfatiare
 Stelele in nópte scutura pe mare,
 Peste valulu linu;
 Numai astu-felu póte sè aveti idee
 Cátu de rapitória este o femee
 Ce p'acestu Bosforu,
 Pe aceste maluri verdi si ridietóre,
 Au adus'o 'n carulu fragedeloru óre
 Visele d'amoru.
 Cum o flóre smulsa din a ei gradina,
 A pastratu parfumulu dup' a sa tulpina,
 Ale ei coloru,
 Astu-felu alu ei sufletu inca respandesce
 Rón'a ce in ceriuri face de 'nflor esce
 Miriade flori.
 Bráulu ei e splendidu, fati'a-i este dulce,
 Buel'a sa in valuri balaióre luce,
 Riura usioru;
 Ochii portu audiulu, si a sa catare

Vérsa bucuría, vérsa intristare
 Si cerescu amoru.
 Care-i a sa tiéra? Nu voiu scéi a spune.
 Angeri poetici, au ei natiune?
 Patim'a de focu,
 Visele de auru ce ne incungióra,
 Dulcea fericire ce pe viétia sbóra,
 Potu avé unu locu?
 Intr'o séra lina ea veni cu mine
 Pe Bosforu-albastru ce cu dulci lumine
 Lun'a-lu auria;
 Unu caicu despica undele geménde,
 Malulu cu saraiuri si gradini ridiende
 Dupa noi fugia.
 In tacerea noptii dulcile-aurele
 Resfatiu ferice cóm'a dragei mele;
 Stelele sglobii
 Reversau pe mare valuri de lumine,
 Si formau fantastici, splendide gradine
 Cu ale loru schintei.
 Valulu geme dulce sub o cósta verde
 Unde, printre dafini, unu saraiu se perde
 Cu ale lui lumini;
 Unde mii de paseri'cu vóce suava
 Facu ca sè resune vesel'a dumbrava,
 Magice gradini.
 Visu de fericire! Eu priviam pe mare
 Radi'a si cu umbr'a dandu-si sarutare,

Cadru ce rapiá
 Si in care-acésta dulce balaióra
 Ca o flóre d'auru, ca o stelisióra
 Dulce se perdea.
 Ea ca candu ghicise gândurile mele,
 Cà inclina dulce cenele-aurele,
 Rumenindu usioru !
 O iubiam ca viéti'a candu acésta viéti'a
 Ni s'areta inea plina de dulcétia,
 Plina de amoru.
 Eu visám ferice. Alb'a mea frumósá
 Scuturá de radie cóm'a sa undósá,
 Ca unu valu spumosu,
 Ce esíndu din umbra fulgera la sóre,
 Séu ca crinulu care róu'a lucitória
 Scutur' amorusu.
 — „Cine esti tu óre, tu ce 'n dile rele
 Mi-apari in umbr'a lacrimeloru mele
 Si cu resfatári
 Faci ca sè suridia inim'a-mi sdrobíta,
 Si me 'mbeti in vise, dulcea mea iubíta,
 De dulci sarutári ?
 Porti in ochii-ti foculu ce mi-arde viéti'a,
 Porti pe a ta frunte radi'a si dulcétia,
 Porti pe sinisioru
 Rosele si crinii vietii ce se duce,
 Porti pe-a ta cositia ce in umbra luce
 Visele de-amoru!“
 La aceste vorbe, pe frumós'a-i fatia
 Purpur'a 'n ivoriu 'nóta, se resfatia,
 Riura seninu.
 — „Eu sunt Idealu-ti. Ceru-i alu meu mire.
 Dalb'a-mi locuintia e intr'o gandire,
 Ca o radia 'n crinu!“
 — „Déca alu teu sufletu ti-i gentilu ca fati'a,
 Lasa-m' a-i culege graciosu dulcétia,
 Flóre de o di !
 Vin'o si me 'mbéta cu a ta amóre,
 Visu de tineretie, flacare din sóre,
 Vinu a me rapí !“
 Dulcea mea frumósá tace trei minute,
 Pe-a sa fatia cura lacrime tacute !
 Ochii-i plangetori
 Se 'naltiau la ceruri plini de voluptate,
 Pe acele plaiuri de-azuru semenate
 Cu-aurite flori.
 Stelele se scalda in a loru vulvóre.
 Austrulu ne sufla pletele usióre
 Cu dulci sarutári.
 Murmur'a ne 'ncanta, valulu ne conduce,
 Si amorulu magicu ne imbéta dulce
 Cu ceresei visári.
 Êr la radi'a de-auru a divinei stele,
 Eu unescu cu plansu-i lacrimele mele
 Doru-mi cu-alu ei doru ;

Si pe-a sa guritia cu inflacarare
 In tacerea noptii punu o sarutare
 Si me 'mbetu de-amoru.
 O! curati, torente dulci si voluptóse !
 Ve 'mbetati, ve stingeti, stele auróse,
 Pe albastrulu ceru !
 Caudu se stinse visulu ce me farmecase,
 Dulcea mea frumósá sborulu si-luase
 In suavu eteru ;
 O vediui prin umbre, o vediui prin stele,
 Si simtii pe frunte-mi lacrimile sele ! . . .
 Din acelu minutu
 Viéti'a pentru mine nici unu farmecu n'are,
 Ceriu-i fara stele si Bosforu-mi pare
 Unu mormentu tacutu.

D. Bolintineanu.

Balconulu duplu.

— Novela de P. Juillerat. —

(Urmare.)

„Tóte am sacrificatu pentru dta, câte mi-au statu la dispositiune, fara sè insultu memori'a parintelui meu. Dta mai refusatu; acésta refusare e lupt'a; o primescu, cà-ci pentru mine aceea e mai buna decâtu ori ce. Intielege acésta bine! Scrisorile se afla in manile avocatului meu. Déca in decursu de dóue-dieci si patru de óre nu voiu capetá respunsu, me voiu adressá la justitia.

„Rogu pe Dumnedieu, domnule marquis sè ne ferésca pe amendoii de umilire.

Phana Basankett.“

— Marquis'a e fórte superba.
 — Marquis'a e nebuna.
 — Déca ar fi vorb'a numai de despartire...
 domnulu marquis dóra. . .
 — Si lumea, Cecco ?
 — Dta, domnule marquis, nu vei perde nimica din renume.
 — Me va acúsá.
 — Lumea e atátu de nedrépta, domnule marquis.
 — Acestu procesu nu se va realizá.
 — Epistol'a marquisei e fórte hotarita.
 — Voiu impededá-o.
 — Asiá dara vei scrie marquisei ?
 — A scrie! Dar numai prostii potu sè faca asiá ceva.
 — Vei vorbí cu ea domnule marquis ?
 — Cu atátu mai putinu.
 — Pe mine me vei tramite de medilocitoriu.
 — Nu voiu scrie, nu voiu vorbí cu ea, si nici nu te voiu tramite la ea ca imputernicitu.
 — Atunce processulu se va incepe.

— Ba.

— Sè me ierti, domnule marquis, nu asiá am întielesu...

— N'a scrisu marquis'a, cà scrisorile se afla la advocatu?

— E dreptu.

— Voiu cautá pe acestu advocatu, Cecco.

— Fatia de domnulu marquis sum nu-mai unu invetiaceleu.

— Consciinti'a unui advocatu, Cecco, fórte usioru se póte cumperá.

— Si déca advocatulu marquisei e constantu?

— Atunce vomu procede altfelu.

— Dar déca ai incepe indata asiá, domnule marquis?

— Ast'a e cu putintia.

— Dta, marquis, n'ai tîmpu de perdutu.

— Vei cautá sè afli numele si locuinti'a advocatului marquisei.

— Inca in sér'a acést'a domnule marquis.

— Vei ispití etatea, caracterulu si obiceiurile sale.

— Ast'a e fórte usioru, domnule marquis.

— Mai alesu slabiciunile lui.

— Defectele lui. Voiu nisuí.

— Nu uitá a seí si starea lui materiala.

— Asiá voiu face.

— Numerulu clientiloru sei si ponderositatea loru.

— Intielegu.

— Déca e nensuratu séu casatoritu... de ce etate e dins'a, ce naturelu, caracteru, gustu si legaturi are dins'a?

— Poti contá la mine, Domnule marquis.

— Contezu... Cecco marghil'a mea!

Bourcel incepù a fumá din o pipa bogata orientala, pe care servitoriulu i-o puse inainte.

— Acuma la lucru, n'ai nici unu minutu de perdutu.

— De séra voiu cunósce terenulu.

— Lucréza iute si bine

— Asiá va fi totulu, domnule marquis, cum trebue.

Intendantulu se departà.

VI.

Personalulu cancelariei se afla deja de o óra adunatu la olalta, si scaunulu adjunctului advocatialeu e inca totu desiertu. Adjunctii ceialalti, mirandu-se cà au intrecutu in activitate pe colegulu loru, vorbiau.

Durosay, asemene suprinsu de nesosirea favoritului seu, de dóue ori se iutá afara in cancelaria. Nevedindu in mic'a odaia a lui

Florence decátu pe sticlarulu, care se ocupá cu repararea ferestiloru sparse de Bourcel, si nesciindu caus'a acestei spargerii, devení visibilu maniosu si trintí usi'a.

— La draci e curiosu, — murmurà elu antâiu. La draci! e extraordinariu! — esclamá elu si a dóu'a óra, cu voce nalta, care tradá neliniscea lui interióra.

Suspicionàrile se inmultiau.

— Catonu incepe a fi neregulatu, — dise primulu adjunctu.

— Din contra, domniloru, — continuà alu treile cu vóce intielépta, — fiindu cà dinsulu vine tardiu in cancelaria, renuncia la pedantismulu seu, si se rentórcel la datin'a traditionala, — incepe a fi regulatu. Catonu incepe a fi omu regulatu.

— Acésta meditatiune e fórte grava, — respunse alu treile.

— Eu o afli puternica, — strigà altulu.

— Dodor, manca-ti carnatiulu si taci!

— Bah! — observà éراسi cineva, — va avé éراسi unu rendez-vous, care...

— Rendez-vous, care... dise celu de mai-nainte.

— Tacere, Dodor, — disera unanimu toti cancelistii.

— Eu credu, cà e bolnavu, — cutedià a graí celu d'antâiu.

— Eu numai ridu de elu — dise cancelistulu care dejuná.

Si inca alte multe ghiciri si nenumerate opiniuni resunara.

Florence numai unu cyclamenu a gasitu in calea sa; n'avea alta bóla, decátu iubirea sa de flori, din care cauza elu petrecù o parte a diminetiei cu admirarea loru, si intr'aceste uitá ór'a, cancelari'a, pe principalulu seu, tóte, afara de marquis'a despre care n'a incetatu a meditá.

Adjunctulu advocatialeu in sfirsitu se infatisiá, mai in acelu tîmpu, in care sticlarulu, — care sub pretestulu, cà sticl'a-i e pré mica séu pré mare, si pentru lipitoriu séu diamantu mai bine de trei patrare de óre totu mergea si viniá. Acuma elu avea tóte sculele trebuincióse. Se inclinà, puse ferést'a pe padimentu, luà lini'a in o mana si diamantulu intr'alt'a, si incepù a mesurá si ér a mesurá, si numai dupa multa siovaire se decise a taiá sticl'a.

Acésta intardiare ar fi parutu unu ce precalculatu tuturora, afara de Florence; dar acest'a se adancí in privirea unei flori puse in gauricea nasturelui seu.

Din vêrfulu scării sale sticlarulu, conti-

nuandu-si lucrulu, privi spre tinerulu cu o atentiune, par cà voiá sè graveze in memori'a sa tóte trasurile si miscàrile acestuia, din care cauza — cu voi'a séu fara voi'a — sparse ferest'a. Acest'a a fostu preludiulu unei lucràri ulterio're mai lungi. La sgomotulu ferestei é-rasi se deschise usi'a lui Durosay.

— De securu e mai bine advocatu, decâtu sticlaru; harthi'a pe care scriemu, nu e asiá fragila.

La vederea adjunctului fati'a lui se in-seninà.

— Ce felu! Ai sositu dara.

— Mai asteptatu, iubite domnule principalu?

— Asiá te asteptu, cà si candu asiu stá sub pomu.

— Ai avutu trebuintia de mine?

— Cum sè nu!

— Despre ce e vorb'a?

— Despre o propunere ce am sè-ti facu.

— Me suprindì.

— Despre o propunere importanta.

— Mfe?

— Tie.

— Si din partea cui?

— Din a cuiva... o femeia... Am sè-ti vorbescu. Vina in laintru.

— Te urmezu.

Adjunctulu advocatialu merse in odai'a siefului seu.

Cu o miscare destulu de dramatica advocatulu i oferì unu scaunu, éra elu ocupà locu intr'unu bratiaru, cà acel'a, care voindu sè vorbésca, contéza la efectu.

— Scfi, copilulu meu, cà mai nainte de a se face pasii legali, marquis'a a facutu o ultima incercare la barbatulu ei.

— Mi-ai spusu, cà ast'a erá intentiunea femeii.

— Acestu pasiu n'a avutu resultatu.

— Ai prevediutu acést'a.

— Marquisulu a refusatu ori ce invoiéla, si dómn'a Bourcel mi-a scrisu a séra, invitandu-me a începe processulu...

— Oh! de ar reesi! — lu-intrerupse adjunctulu advocatialu.

— Marquis'a m'a numitu plenipotentialulu ei, si apróba inainte totu ce voiu face.

— In ce privintia, iubitulu meu siefu?

— Déca nu vrei sè me superu, lasa-me sè continuu. Epistol'a dómnei Bourcel contine unu post-scriptum referitoriu la tine.

— Seriosu vorbesci dta?

— Care te privesce dreptu pe tine.

— Nu glumesci dta cu mine?

— Unu post-scriptum, in care tu figurezi cu numele. La draci! Ast'a e claru.

— Ai bunetate a vorbí mai pe largu...

— Cu alte cuvinte, marquis'a doresce, cà tu sè fii advocatulu ei aperatoriu.

Déca ar fi tresnitu fulgerulu la picio'rele adjunctului advocatialu, nu s'ar fi spariatu asiá tare, cà la aceste cuvinte. Advocatulu se miscá in bratiariulu seu cu indestulire visibila.

— Si de unde sè mi esplicu óre, — observà Florence, — cà marquis'a Bourcel a binevoitu a se gândi la unu adjunctu advocatialu fara nume, pe candu la tribunalele din Paris figuréza asiá de multi ómeni renumiti?!

— Ast'a e tréb'a ei.

— De unde scéie ea numele meu?

— La draci! Suntemu iubiti, candu nici nu iubimu pe nimene. Déca suntemu iubiti, se si vorbesce despre noi; si déca se vorbesce, nu ne injura.

— Dta m'ai recomandatu cà pe unu vulturu.

— Ai dorí mai tare sè figurezi cà o gâsca?

— Dta i-ai disu...

— I-am disu, am dísu... cà tu acuma aiuredi. Unde ai amblatu dara?... Te asecuru, cà client'a mea te-a alesu fara sè te fiu recomandatu. Ceea ce i-am vorbitu despre copilarí'a ta, de buna séma n'a sunatu fara succesu... Dar si dupa tóte aceste, unde este aice reulu?

— Gandesce dar!...

— La draci! Gandescu, cà — dupa pareea mea — tu nu poti refusá dorinti'a marquisei.

— Si eu totusi voiu refusá-o, — dise adjunctulu scolandu-se in picio're si preamblandu-se prin odaia.

— Vei primí-o.

— Voiu refusá-o. Delicateti'a me deobliga la acést'a.

— Vei primí-o. Meditarea sanetósa ti-poruncesce astfelu.

Si Durosay se scolà si se preamblá iritatu.

— Gandesce-te, tu necapacitabilu, — continuà advocatulu cu focu, — cà respingéndu acésta propunere, vei ofensá pe marquis'a si vei descuragiá-o, càci ea va crede, cà tu te 'ndoiesci, — nu despre tine, dar despre succesulu causei sale. Acestu procesu va face mare sgomotu si se póte, cà singuru va fi capabilu a-ti câstigá renume. Câti barbati renumiti aru

invidiá acésta norocire! A debutá astfelu e unu adevratu câstigu de loteríá. Si candu ti-se ofere o ocaziune atâtu de admirabila, peste asteptarea nóstra, tu dîci: „Nu voiu usá de ea acuma; vía de alta-data!“ Daca ai fi capabilu astfelu de neligintia, ai fi vrednicu, sè ffi ultimulu cancelistu decopiatoriu sèu maturatorulu cancelaríei.

— Mai antâiu interessulu meu propriu poftesce acést'a. Dar intressulu marquisei stapanesce pe alu meu. Pentru mine dóra ar fi scara pentru unu renume óre care; pentru ea liniscea vietii sale se afla in jocu.

— Tu vei câstigá.

— Si déca voiu perde?

— Asiá credi, cà oratorii renumiti nici

Dómn'a Bourcel si-redicà velulu, si ocupá locu intr'unu bratiaru oferitu cu iutiéla de catra adjunctulu advocatíalu.

Adjunctulu advocatului stetea nemiscatu. Ochii lui se 'ntunecara si se radiemà de o biblioteca: elu vediù inainte-si pe idealulu seu. Chiamà intru ajutoriu totu sangele seu rece si tóta constanti'a sa, si dupa o salutare de jumetate ascunsa elu grabì catra usia.

— Dóra pentru mine te departi, domnulu meu? Si aruncà o privire lunga spre tinerulu.

Florence se oprì de odata.

— Remani! — dise advocatulu.

— Am ganditu, cà ai de vorbitu cu marquis'a.

— Dómn'a mea ajuta-mi a departá indoie-

Palatulu parlamentului englesu.

odata nu s'au incercatu?

— Aceia au superioritate de nume si talentu.

— Superioritate de nume si talentu! — repeti Durosay facèndu din umeri.

— Nu isbutescu argumintele? — incheià o voce delicata.

Usi'a salonului, care se deschidea in odai'a advocatului, erá de jumetate deschisa, si o femeia stetea in pragu. Acésta femeia erá marquis'a.

Florence mai multu ghicì acést'a, decâtu recunoscù femeia.

Durosay grabì inaintea ei.

— Te salutu, marquisa, — dtse elu, — víi tocmai in timpulu celu mai potrivit.

lile lui. Ajuta-mi, te rogu. De unu patrariu de óra luptu, me ostenescu.

— Asiá dara eu sum obiectulu conversatiunii intre dta si Florence. Vedi, Durosay, eu aducu nenorocire.

— Ah! marquisa, nu crede aceea, — esclamà adjunctulu.

— Talentulu meu svatuitoriu si plamanile mele se obosescu, — dise advocatulu.

— Mi-ai refusá a-mi dá mana de ajutoriu?

Si marquis'a aruncà spre tinerulu nesce ochi atâtu de espressivi, incâtu aceia petrunsera pana 'n adanculu animei sale.

— Ast'a ar fi o barbaría! — dise advocatulu.

— Di mai bine, iubitululu meu siefu, —

response adjunctulu, care din minutu in minutu si-redobandea liniscea, — cà ar fi unu ce cu minte.

— Egoismu séu indiferentismu, — siopti dóm'n'a Bourcel intr'unu tonu, care dovedia desperatiune.

Florence simti iritatiune puternica. Si-are-dica manile pe frunte; ochii lui s'aprinsera.

— Indiferentismu, marquisa, egoismu, dici dta. Ah! iérta-me a contradice la aceste vorbe necrutiatórie. Nu, eu nu meritu astfelu de condamnare. Nici odata n'am simtitu slabitiunea mea asiá, ca 'n momentulu acest'a; nici odata n'am doritu renumele asiá, ca astadi. Déca in loculu, cà sum necunoscutu, in oratoria nou, asiu avé renume si talentu, mi-asiu cere cá de gratia aperarea interesselu si drepturilu dtale; asiu lucrá cu zelu la deslegarea acestei probleme grele si laudabile, pe care ai voitu sè mi-o concedi, si pe care io nu potu s'o primescu. Asiu fi pusu pe judecatori de soti fatia cu lupetele si ingrigirile necontentitu rennoinde ale dtale; asiu fi doveditu marimea si nesuccesulu sacrificiiloru facute de dta; i-asiu fi convinsu despre imposibilitatea, in care traiesci, si despre viéti'a ce duci; i-asiu fi aretatu rolulu femeii, chiamarea barbatulu, santieni'a casatorfei reu pricepute si frante, pe care o calca in picioré acel'a, care ar trebui s'o onoreze, care a juratu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru a te stimá; mi-asiu fi inaltiatu graiulu in interessulu celoru mai sante principie, in numele tuturor, ce omulu iubesce, adóra si stiméza.

(Va urmá.)

Ada-mi-o mai curendu!

AsERICA sburatória,
Du-te la iubit'a mea:
Spune-i marea mea durere
Si amoru-mi pentru ea!

Voi zefri, c'o adiere
Fermecati-i peptulu seu;
Si-i furati o sarutare
Si-alinati suspinulu meu!

Ventuletii, tu sbori la vale,
Sbori la dins'a c'a-lu meu gandu,
Si pe aripele tale
Ada-mi-o mai curendu!

A. Radu.

Remasiaguri renumite.

Remasiagurile sunt si folositorie pentru cà sunt medilóce, cari indémna la emulare in fapte bune morale si fisice, inse de mai multe ori sunt stricatióse pentru cà se facu cu scopu d'a câstigá.

In timpulu nostru a se remasi este un'a dintre placerile, mai alesu ale ómeniloru avuti, este o „pasiune nobila.“

A se remasi a fostu datina in tóte timpurile si la tóte popórele. Remasiagurile le aflámu si in timpurile cele mai vechi.

In Greci'a clasica aflámu intre alte multe pe heter'a Lais, renumita prin frumseti'a ei farmecatória, care intr'o societate s'a remasitu cà va scóte din indiferentismu pe filosofulu Xenocrate, care escelá prin cea mai severa abstinencia. Ea petrunse in cas'a lui si sub cuventulu, cà ea din óre care cauza ar fi persecutata de archonti, lu-roga sè-i dee scutintia la elu.

Filosofulu, — bagu séma petrundiendu planulu ei, o primí cu cea mai mare prevenire, se ingrigí cu cea mai mare atentiune de cele trebuintióse pentru ea, locuindu amendoi intr'o chilia, de care dispunea; inse tóte iscusintiele si maiestriele ei d'alu seduce, se isbira fara resultatu de neaccesibilulu séu indiferentismu si Lais, spre durerós'a ei rusine, perdù remasiagulu.

Sum'a de bani din remasiagu negresitu a trebuitu sè fia insemnata, de si reportoriulu Athenäus nu ni-o spune, de óra-ce dupa vre-o câti-va ani ea promise a zidí de nou din spe-sele ei orasiulu Theb'a, devastatu prin Alesandru marele.

Romanii cei betrani, strabunii nostri, au fostu fórte plecati spre remasiaguri. Celu ce a cetitu eclogele lui Virgiliu, va fi aflatu intr'a trei'a fórte frumosu descriu remasiagulu ce pastorii de la tíera au facutu cu privire la maiestri'a cantării. Remasiagurile se faceau chiar si cu anumite formalitáti. Ambele párti luau din degetu anelulu d'auru, pe care, se scie, patricii lu-portau totu-de-una, si lu-depuneau in man'a unui alu treilea. Remasiagulu astu-felu facutu erá validu si avea putere legala ca ori care altu contractu.

Un'a dintre cele mai cutediate si fara minte remasiaguri a fostu alu mediculu din Rom'a Asclepiades, care s'a remasitu, cà in tóta viéti'a sa, nu va fi bolnavu. Si, déca putemu crede scrisoriloru lui Pliniu, acestu Asclepiades a castigatu remasiagulu, pentru cà tóta viéti'a

sa a fostu sanetosu si la aduncele sale betranetie a perduťu viéťa printr'o cadere nefericita.

D'altmintrea casuri de sanetate necutree-rata au fostu destule.

Si mai cunoscutu este vestitulu remasiagu alu reginei egiptene Cleopatra, care se retrásise cu Antoniu, cà la unu singuru prandiu ea va consumá unu milionu. Ea adeca inghiti o margea pretfósa, topita in esentia de vinu. Inse astfelu de remasiaguri fiindu ambigue si nu acurate in tóte privintiele, potu fi contestate. Din lips'a acuratetii logice si a formulării gresite la remasiaguri se ivescu disputele si certele.

In timpurile betrane in republic'a Genua erá indatenatu unu felu de remasiagu, care se pare a fi fostu originea jocului la loteri'a de asta-di. Cei cinci senatori, cari dimpreuna cu dogele guvernau statulu, se alegeau astfelu: Siedulele, pe cari erau scrise numele a 110 nobili, se puneau intr'o urna; unu copilu cu ochii legati tragea din urna cinci dintre aceste nume, nobilii respectivi fure apoi investiti cu demnitatea de senatori.

Acésta alegere dà ansa la multe remasiaguri insemnate. Se remasiau, cà numele cutare séu cutare va fi mai antáiu trasu din urna; séu se remasiau pe cutare dóue, trei, patru séu tóte cinci numele, tocmai asiá precum se intempla cu numerii la loteria in timpulu nostru. Sumele de bani aduse in cerculatiune prin aceste remasiaguri erau insemnate, pentru cà chiar si poporul de rëndu luá parte dupa putere sa. Aici unde alegerea deregulatorieloru dà ansa la jocuri hazarde, dóue lucruri n'a fostu iertatu sè se faca obiecte de remasiagu, si anume fericirea vacilanta a unei casatorie inchiate, si noroculu unei espeditiuni, intreprinse pe mare. Alegerea magistratiloru a fostu permisu sè fia obiectu de remasiagu in Genua, in statulu liberu Venetia inse a fostu fórte strinsu opritu. Asemene oprire esistá si la Roma cu privire la mórtea Papei si alegerea lui, precum si la inaintarea cardinaliloru.

Unu interesantu remasiagu s'a intemplatu intre contele Saillant si principele Condé. Cel'a adeca se remasise pe 10,000 taleri, cà in timpu de siese óre elu, va calarí de dóue ori de la port'a St. Denis din Paris pana la Chantilly (aprópe 10 milliarie departe de la Paris) si d'acolo inderetru. O mare multime de ómeni se adunase cu scopu d'a se remasi; din ambele pãrti se depusera unu milionu. Contele si-a incinsu trupulu c'o curea si in gur'a sa a bagatu

globuri mice de plumbu, pentru ca sè-i remana gur'a umeda. In anumite locuri ale drumului stateau gat'a cai odihniti si fie-care pedeca fu inlaturata dupa putintia. La pórt'a de la St. Denis erá unu ceasornicu pentru a observá timpulu.

Contele calarí iute si perí din ochii publicului; la fia-care statiune se urcà, fara a atinge pamentulu, pe altu calu, si déca videa, cà calulu are voia, lu-impintinà la mai mare fuga. Tréb'a merse bine, càci contele ajunsese cu 18 minute inainte la loculu hotaritu.

Cinci lune dupa aceea contele murí si medicii afirmau, cà de la acelu calaritu elu a purtatu in sine urmele mortii.

In anulu 1725, care incepea a fi fórte ploiosu, bancariulu Bulliot facù unu remasiagu meteorologicu. Elu adeca observà cà in diu'a lui Medardu a ploatu, si se dice cà déca plóua in diu'a aceea, va plouá neincetatu 40 zile. Deci se remasí cà va plouá 40 zile si remasiagulu se formulà astfelu: „Incependu de la diu'a lui Gervasiu, déca va plouá dup'olalta multu pucinu 40 zile, atunci Bulliot a castigatu remasiagulu; dara in timpulu acest'a numai intr'o di de nu va plouá, apoi Bulliot a perduťu remasiagulu.“

Remasiagulu a fostu insemnatu si a facutu mare sfara; sum'a s'a urcatu peste 60,000 taleri. Inse elu perdù si din omu avutu d'abié remase cu chiamasi'a de pe elu. Din acestu remasiagu s'au escatu apoi chiar si procese contra lui Bulliot care inse elu le-a castigatu si la forulu supremu.

I. V. B.

Palatulu parlamentului englesu.

— A se vedé ilustratiunea de pe pagin'a 481. —

Intre tóte parlamentele Europei, celu din Anglia are palatulu seu celu mai pomposu. Acest'a, admiratu de tóta lumea si represintatu prin foile ilustrate ale natiuniloru celoru mai civilizate, a fostu deja descriusu odata in fói'a nóstr'a.

Nu voimu a repeti cele dise acolo. Acuma publicàmu numai ilustratiunea, care — de si mica — represinta fidelu frumusetile acelu edificiu monumentalu.

Acest'a este unu capu-de-opera alu arhitecturii si va fi totu-de-una admiratu de toti barbatii de specialitate.

S A E O N U.

Cum se batjocurescu natiunile.

Modulu cugetării, simtiulu unei natiunii catra alt'a, dice Grath, din alu carui opu scótemu aceste síre, se oglindéza fórté bine in proverbiele si espressionile populare. Fórté raru s'a salutatú natiunile amicabilu. Fia-care vede mai bine defectele ceialalte. Insa-si laud'a, care se risca uneori, devine hula. Titulaturele, epitetele, ce si-dau natiunile, nu sunt pré magulitórie.

Urmatóri'a colectiune de atari complimente caracteristice, ce ni permitem a o presentá on. publicu cetitoriu, intr'adeveru nu o potemu numi buchetu de flori. —

Francesulu dice: „Lotru ca unu americanu“, — „beatu ca unu polonu“ — „jalusu ca unu spaniolu“, — „resbuunatoriu ca unu corsicanu“, — „certaretiu ca unu germanu“, — „avaru si efrontu ca unu arabu“, — „tradatoriu si sumetiu ca unu scotianu“, — „rece ca unu olandezu“, — „falsu ca unu grecu.“

Spaniolulu dice: „Anglezulu — unu betivu“, — Francesulu — unu calicu“, — „Olandezulu — unu prostu“, — „Spaniolulu — unu Cavaleru.“

Germanulu dice: „Usioru de minte ca Francesulu“, — „Trandavu ca Rusulu“, — „Infocatu ca Italianulu“, — „Flegmaticu ca Anglezulu“, — „Butucu ca Olandezulu“, — „Sumetiu ca Spaniolulu“.

Slavii au curióse idei despre alte natiuni. Ei povestescu: Cumca candu a eschisu Ddieu pe Satan'a din ceriu, — cu asiá vehementia a cadiutu pe pamentu, incéatu corpulu i s'a facutu totu bucáti. Atunci capulu a cadiutu in Span'a, inim'a in Itali'a, pantecele in German'a, manele in Turci'a si in Tartari'a, éra peciórele in Franci'a. Acést'a ar fi caus'a de Francesulu, e atátu de jocatoriu; Turculu si Tartarul, atátu de rapitoriu; Germanulu, atátu de nesatiosu; Italianulu, atátu de tradatoriu; Spaniolulu, atátu de sumetiu. Éra loru, Slaviloru, nu li-a cadiutu alta ereditate de la Satan'a, numai tabluti'a ce o portá la sine candu a cadiutu, acést'a pentru acea a cadiutu in tiér'a loru, ca sè scrie pre ea pecatele straine, pentru cari au sè suferé slavii. — Polonulu mai are proverbiele: „Câti muscali, — atâte bóte“, — „Câti germani, atátia cani“, — „Pacea cu Némtiulu — lupulu cu ói'a“, „Cátu e lumea, lume — Polonulu cu Némtiulu frate — ba!“ Despre Magiari dicu Slavii: „Pecatele se nascu in Ungaria“; éra Magiarii replica: „Malaiulu meruntu nu-e mancare, Slavulu nu-e omu liberu“. —

Mahomedanulu si-espima tóta ur'a contr'a crestiniului in cuvintele „Giau“ si „cane necredintiosu“.

Materialismulu dice: „Ce manca omulu, aceea e omulu“. Popórele si dupa mancári se caracteriséza. Teutonulu sustine cá Francesulu e usioratecu, pentru cá manca tiempi de brósca. Din contra Francesulu e de parere, cá pre Michel svabulu, curechiulu, carnatii si pip'a lu-facu asiá de conservativu. Dupa principiulu unui locutoriu alu nordului, tranulu si lardulu se identifica cu orezulu si fnicele sudului, între ele standu pudingulu si boeufulu anglezescu.

Apoi si spirituósele au teritoriale loru. Vinarsulu dominéza in Nordu, vinulu in Sudu, si între ele berea.

Necasurele se resfira la diferite popóre, in diferite moduri: Germanulu cu beatur'a; Francesulu cu flecaria; Spaniolulu cu plansulu; Italianulu cu somnulu. — Bucuri'a se esprime la Francesu, — prin jocu; la Teutonulu — prin strigatu; — la Italianu — prin cantatu; la Unguru: „Sirva vigad a magyar“ — plangand se veselesce magiarulu. —

Natiunile au inceputu a fi mai generóse între sine, inse pana la adeverat'a generositatea mai lipsesce. Cáci: „Nordulu inca e totu — duru“; „Sudulu inca e totu — falsu“; „Ursulu nordicu“ „sierpele sudicu“, éra între aceste dóue poluri se misca lumea cealalta. Asiá lumea animaleloru inca contribue, dupa stupiditatea ori bestialitatea loru la caracterisarea popóreloru. „Porculu de némtiu.“ — „Canele de francesu“. — „Ursulu de Moscalu“. — „Zavodulu de Anglezu.“ „Sierpele de Italianu.“ Aceste suntu o curiósa colectiune din codicele titulatureloru internationale.

Infratirea generala, pacea eterna, sunt departe dara, pana stau caznele aceste.

Câte odata totusi e norocire, cumca nu tóte vorbele sunt fapte. Unu colonelu germanu cu fidelulu seu servitoriu Trim, a datu in cale de unu cersitoriu in uniforma franceza.

Colonelu i-a datu câtiva sillingi — fara a-i numerá.

Trim inca scóte unu „penny“, si lu-da seracului dicédu: „French dog“ — cane francezu! —

„Nu-e cane, ci omu“, i observa colonelulu.

Trim dandu-i inca unu penny, éra si a dísu: „French dog“. — „Audi Trim! acestu omu a fostu soldatu bravu ca tine, e ranitu si chilavitu, are socia si prunci minoreni“, — lu-admoná Colonelulu.

Trim la aceste cuvinte a stapanului seu a lacrimatu, si scetindu a aruncatu tóta pung'a sa seracului, dar nu s'a potutu raddá a nu dice mai incetisioru: „French dog“. — Acést'a apoi nu s'a potutu altfelu explicá decátu cumca: Trim urasce natiunea franceza ca atare, dar pe unulu fle-care individú singuratecu alu acelei natiuni lu-póte iubi, déca acel'a merita iubire.

Georgiu Traila.

B o m b ó n e.

„Telegrafulu“ din Bucuresci povestesece urmatóri'a anecdota:

Unu cersitoru avea obiceiú de viniá totu-déuna la Dlu X. . . din strad'a Y . . . fórté departatu de centrulu orasiului.

Cersitorulu avea o clarinetta, cu care cantá ariele cele mai urite. Bietulu dnu X . . . trebuia sè le sufera. Lu-vedea pe cersitoru aprópe omu cum se cade; bine, întiegeti D-vóstre dragi lectori, cá nu lu-goniá, nu-i viniá sè-lu gonésca.

Inse gasise unu mijlocu escelinte a nu i se mai asurdi urechile cu oribilele cantece ale cersitorului. Indata ce acela venia, trimitea pe servitóre cu 15 séu 20 bani sè-i dea si sè plece.

Intr'o di, Dlu X . . . vine singuru, pentru cá servitóreá nu erá acasa. Cersitorulu lu-cunoscea:

— Domnule, dise elu, pentru ce se mai trépatu eu pe aci, deca nu me lasi sè-ti cântu; fă bine si trimite-mi cu post'a paralele ce-mi dai . . . Eca adresa mea!!

*

Unu glumeti publicu urmatoriulu receptu in contra durerii de inima:

Ia cinci loti de idei amorose din cele mai fine, trei loti de sarutari franceze, trei sute de pundi de suspinuri, patru carutie de ierba inclinatoria, siepte stangeni de ochiari cochete, siepte sute de radecini de stringerea manii, apa de melancolia cata se pota mana e mora, trei-spre-diece pundi de signalisari cu cod'a ochiului, doue acove de suspinari secrete etc. Ferbe-le aceste la foculu amorului, si durerea de capu ti-va trece.

*

Malherbe avea unu frate mai mare cu care era necontentu in judecata. Cine-va i dise intr'o di.

— Vai! ai procese cu fratele d-tale! ce urite esemple ne dai!

— Si cu cine poftesci se am? — i respunse elu, cu Turcii si cu Muscalii? Apoi cu dinsii n'am nimic de impartitu.

*

Unu criticu englesu, fanaticu Bachicultoru, merge intr'o di la British Museum, ca se veda acolo cateva noi tablouri espuse, ca pe urma se imple cu opiniunile lui asupra tablourilor, doue seu trei colone din vr'unu diaru.

Din fericire seu din nefericire, cum vreti, amabili lectori, intalni in drumulu seu o carciuma. Magnetulu era puternicu; lu-atrase si elu intrã. Se puse la o mesa si beu de remase turtitu.

In fine se scula, plati si abia tinendu-se pe picioare intrã in un'a din salile Museului. La usia dede peste o oglinda. Se opri indata si scotiendu-si carnetulu incepu se scria: (Se vedea pe elu!)

„Sal'a antaiu, — Capu de betivu. — Tabloulu ne-subsemnatu. — Caracteristicu perfectu. — Nasu rosu, supriindictoru de realitate. — Fisionomia abrutisata. — Am vediutu unde-va acestu tipu. — Trebuie se fia dupa natura.

A dou'a di intr'unu diaru englesu aparea o colona intréga de critica consacrata „capului de betivu.“

OE E NOU?

× **Monumentulu lui Ramontiai.** Despartimentulu cercului X. alu Asociatiunii transilvane, in adunarea sa generala tienuta in 25 oct. a. tr. la Berchiasiu, a decisu a face unu apelu contra publiculu romanescu, spre a contribui la inaltierea unui monumentu pentru eternizarea marelui mecenatu romanu dr. Simeonu Ramontiai, carele a lasatu pentru stipendie unu capitalu de 54,000 fl., care capitalu de atunce a crescutu la suma de 100,000 fl. Monumentulu s'ar aredicã in loculu nascerii lui, in comun'a Somesiani langa Clusiu. In urmarea acestei decisiuni, represintantii acelu despartimentu au si vinitu de curendu cu unu apelu caldurosu contra publiculu romanu, caruia adaugemu si noi vocea nostra, dorindu ca monumentulu proiectatu se se pota realisa catu mai curendu. Banii sunt a se tramite la dlu professoru dr. Silasi in Clusiu.

× **Serbarea Ghica in Iasi.** In dilele candu jidovii din Cernauti serbara aniversarii a centenaria a anectarii Bucovinei catra Austria, in Iasi s'a serbatu memoria lui Grigorie Ghica voda, carele opunendu-se atunce acelei anectarii, fu ucisu de turci. Acest'a serbare s'a facutu cu multa pompa in diu'a de 1/13 oct. La orele 12 mitropolitulu Moldovei si Sucevei, impreuna cu inaltulu Cleru, a seversitu in biseric'a mitropoliei o panahida religioasa, la care au asistatu toti functionarii civili si militari, clerulu, corpulu professoralu, consiliulu comunalu si unu publicu forte numerosu in tienuta de doliu. Primarii comuneloru urbane din tiera, si multe deputatiuni, asemene au asistatu in doliu nationalu. — Dupa seversirea ceremoniei religioase, intregu cortegiulu, cu mitropolitulu in capu si in sunetulu muziceii, care a esecutatu unu marsiu funebru, a mersu in processiu-ne la petr'a commemorativa, ridicata de consiliulu comunalu pe mormentulu fostulu domnitoriu Grigorie Ghica, unde se facura rugaciunile cuvenite pentru santirea petrei. Apoi primariulu, N. Gane, rosti unu discursu in amintirea fapteloru repausatului Domnu. Si in fine se impartu pane si carne intre saraci.

La Bogsia fu alesu deputatu dietalu dlu Georgie Ioanovicu, carele a mai represintatu acestu cercu in multe ronduri. Contracandidati au fostu dnii V. Babesiu si Alessiu Popescu.

Thiers a pranditu in duminec'a trecuta, in Amfion, la principele Bibescu-Brancoveanu.

Ex-imperates'a Eugenia a facutu intrebare pe cale oficiosa la maresialulu-presiedinte, deca se pote autorisa petrecerea ei in Paris, deca aceea se va res-tringe numai la doue-dieci si patru de ore si dinsa va pazi celu mai strinsu incognito. Respunsulu fu refusatoriu.

Iubirea de mama si de frate. Dilele trecute a muritu la Paris principessa Domenica Ciarelli, pe care gelea prunciloru sei o duse in mormentu. Barbatulu ei a muritu inainte de trei ani, si de atunce dinsa a traitu numai celoru doi copilasi a ei, pe cari i adora. Inainte de doue luni unulu dintre ei muri, si nefericit'a mama remase nemangaabila. Candu cosciugulu copilasiului de siepte ani trebuia se se inchida, cei din giurulu ei numai cu sil'a o putura duce de acolo. Langa mortu, dupa datina, noptea se afla unu pazitoriu. Acest'a esi pe unu momentu. Pan'atunce baiatulu celalaltu, care era de optu ani, fugi la cosciugulu si apucandu man'a fratelui seu mortu, dise: „Mam'a nu voiesce, ca a-cesti omeni negri se te duca; me voiu culca eu in loculu teu.“ Apoi lu-scose din cosciugulu, lu-culca in patulu seu, si in loculu lui se puse dinsulu in cosciugulu, unde adormi. Dimineta vinira arangiatorii ingropatiunii si incuiara cosciugulu. Candu acest'a fu dusu in biseric'a, copilulu se descepta din somnu, si incepu a striga in cosciugulu. Mam'a plangea, si lesina de bucuria, caci credea, ca copilulu ei n'a muritu. Candu inse cosciugulu fu deschisu, toti vediura cu groza, ca in acela zace celalaltu fiu alu principessei, si inca — innadusitu. Mortea ambiloru fii facu asiã mare impressiune a supra principessei, — incatu in curendu se bolnavi si muri.

Unu cuceritoru alu Romaniei. Sambet'a trecuta unu domnu bine imbracatu intrã in o prevalia din Timisiu'a, si intrebã deca nu i se voru pute inschimbã nisee bancnote cu napoleondori? Negutiatoriu respunse „da“ si intrebã, ca de cati napoleondori va ave elu trebuintia. „Doue-spre-diece milioane!“ — respunse elu.

Negutatoriulu se escusă, că durere! dinsulu n'are ată-tia bani. Dupa aceste strainulu începă a povesti, că dinsulu e tramisu josu de contele Andrassy, spre a ocupa Serbi'a si Romani'a, din cari jumetate are să fia a lui, jumetate a statului austro-ungurescu. Elu se afla acuma pe cale intr'acolo, deci are trebuintia de galbeni, căci bancnotele noastre acolo nu se primescu. Apol elu scöse din busunariu unu petecu de harthia, lu-aruncă negutatoriului si i dise, că pentru acēsta bancnota nu trebue să-i deie indata galbenii, ci să-i tramita a casa mai tardiu. Apoi elu se departă iute. Nefericitulu e unu proprietariu de pamentu din giurulu Timisiōrei. Unu cousangenu lu-duse a casa.

Vrajire de amoru. Dn'a X. din Timisiōr'a credea de mai multu, că barbatulu ei a devenitu necredinciosu fatia de ea. In neliniscea si ingrigirea ei cea mare, se duse la o vrăgitoria, care pentru plata buna i dedă nesece pulvere, pe cari trebuiă să le mestece in sup'a barbatului, si apoi — dupa afirmatiunea vrajitoriei — acel'a nu va avē ochi decātu numai pentru ea. Dōmn'a X. faci asiă. Inse barbatulu ei gasi sup'a rea, si nu o mancă. Sup'a fu dusa afara si o mancă cocieriulu. — Grōz'a dōmnei deveni mare. Ea se temea cumplitu, că acuma — in locu de barbatulu ei — cocieriulu se va inamoră de ea. Si éta ce se 'ntemplă! Dupa miēdiadi, pe candu dins'a siedeă comotisandu in odai'a ei, usi'a odăii laterale se deschise de odata si intră — cocieriulu. Plina de spaima, dn'a X. sari in piciorē, fugi in odai'a barbatului si incuiă usi'a dupa sine. Inse beutur'a de amoru avū de totu alta inriurire a supra cocieriului, căci — precum se observă mai tardiu — dinsulu fură mai multe obiecte de argintu si nisece haine, si-apoi disparū.

Patru septemani in cas'a nebuliloru. Diuariulu „Presente“ din Parma povestesece urmatōri'a in-templare. Inainte de câte-va luni unu aficialu politiaiu si doi pazitori ai institutului de nebuni din Colorno sosira la unu june proprietariu din satulu Collechio. Nu peste multu dupa sosirea lorū acolo, ei rugara pe proprietariulu casei să faca cu dīnsii o excursiune cu caruti'a. Acest'a acordă cererea lorū. Plecara si nu peste multu caruti'a se opri inaintea casei nebuliloru, unde junele praprietariu fu dusu cu sil'a in laintru. Ajunsu elu acolo, începă a plange si a se rogă, dar intesiertu. Directorulu si mediculu lu-asediara in o odaia separata. Bolnavulu pretinsu fu tienutu apoi acolo patru septemani, in care timpu dinsulu fu espusu la câte si câte esaminări si studii. In sfersitu mediculu, neobservandu nimica extraordinaru, lu-declară sanetosu. Elu se rentōrse acasa. Dar ce mare i fu mirarea, vediendu că in absinti'a lui i s'a furatu toti banii si tōte harthiile de valōre.

Presintia de spiritū. La Paris s'a rentorsu nu de multu duulu X., dimineti'a la 7 ore, din caletori'a sa, si gasi — spre mirarea lui — pe amiculu seu Z. dejunandu cu soci'a sa. „Tu vii tocmăi la timpulu potrivitu“, dise nevēst'a, cu sange rece barbatulu seu, „éta dlu Z., care a petrecutu tōta nōptea la jocu pierdiendu a suma mare, a venitu pentru acea mia de franci, pe care mi-a imprumutat'o in absinti'a ta.“ X. plati mī'a de franci si petrecū pe Z. cu multe complimente si multiamite, pana la usia. Peste câte-va dile Z. si dn'a X. convenira pe strada; elu o felicită pentru presinti'a ei de spiritū si adause: „M'ai adusu in o stare fōrte curiōsa. Dta ai fi pututu spune, că am venitu să ceru in imprumutu o mia de franci; pentru ce ai disu dara, că

eu ti-am imprumutatū?“ — „Pentru că am sciutu, că nici odata nu-mi vei plati“, response dam'a.

Unu agentu ca banditu. Diuariulu „Kelet“ povestesece urmatōri'a istoriōra: Leopoldu Lōw, agentulu unui institutu de creditu ipotecariu, caletorindu prin Ardēlu pe la Tērgulu-Muresiului, sosi nu de multu in Nyárad-Szereda, si-acolo descalecandu in otelulu Rosenbaum, si-comandă unu prandiu, apoi se duse să-si caute de lucrurile sale. Mai nainte de tōte elu luă informatiuni despre proprietarii din giurulu acela, sperandu a putē incheiă cu dīnsii vr'unu imprumutu. Aflandu, că unde siedu dīnsii, merse la judele cercualu, spre a se legitimă, că astfelu să pōta face negotiatiuni in interesulu institutului. Judele cercualu inse siede la Csikfalva, departare de-o jumetate de óra. Agentulu, ca să sosēca mai de graba acolo, luă o trasura. Departandu-se elu, ospetariulu — vediendu că óspele seu necunoscutu intrebă totu de ómeni cu avere — începă a medită, si rezultatulu meditatiuniloru sale fu idei'a, că ómulu acest'a de siguru e vr'unu capitanu de hoti, care vrē să jefuiēca. — Dinsulu numai decātu im-partesi parerea sa ómeniloru din satu, aceia se scolara numai decātu si — in frunte cu cāti-va gendarmi — plecara la Csikfalva, să prinda pe hotiulu ajunsu la ei. Agentulu tocmăi se rentorēca de la judele cercualu, poporulu i incungură caruti'a, si — fiindu că elu nu sciă unguresce, că astfelu să se pōta intielege cu ómenii — erau să-lu bata bine, de cumva, spre norocirea lui, nu viniă judele cercualu, carele apoi spuse poporului, că ómulu acest'a nu e hotiu, ci agentu.

Iubileulu unui caleu. Nu de multu unu caleu anglesu si-serbă jubileulu de argintu alu functionării sale. Societatea si-petrecea fōrte bine, candu servitoriulu vini să anuncie, că in odai'a laterala astēpta trei domni, cari nu seie cum au intratu acolo. Tōta societatea merse in acea odaia. Sositi acolo, unulu din cei trei rostī aceste cuvinte: „Domnule! Suntemu tramisii societăti talhariloru. Amu vinitu să ve gratulamū, si să ve muitamimū pentru afabil'a purtare candu spendiurati câte unulu din ortacii nostri!“ — Caleulu response; Domniloru! Ve multiamescū! Si ve promitu, că si in viitoriu deca cutare dintre dvōstre va ajunge in manile mele, lu-voiu spendură fara a-lu tortură cātu de putinu. Apoi talharii se departara. Societatea inca se rentōrse in pranditoriu. Dar ce mare fu mirarea tuturor, vediendu că tōte obiectele de pe mēsa lipsescu, si că hotii le-au furatu!

Societati si institute.

Societatea lit. „Petru-Maioru“ din Buda-pesta va tienē prim'a sa adunare gen. ord. de estu-timpu Dumineca, 31 oct. n. a. c., 3 ore p. m. in localitatea sa din strad'a Vatiului, (Váci utca,) nr. 12. La ordinea dilei va fi reconstituirea pentru anulu scolasticu 1875/6. Representanti'a Societăti invita deci cu totu respectulu pe toti Romanii din locu, ca să binevoiēca a participe la acēsta adunare.

Din Galati ni s'a tramisu „Statutele primei Societăti romane pentru incuragiarea artiloru si sciintieloru.“ Acēsta societate, precum vedemu si din titlulu ei, este vrednica de a fi salutata cu bucuria, căci este fondata cu scopu d'ă dá publiculu romanu scrieri folositōrie si instructive, d'ă incuragiă talentulu si sciinti'a. In cerculu activitătii acestei Societăti intra urmatōriile afaceri: a) in generalu tiparirea, publicarea si vinderea, pe contulu Societăti, a totu felulu de scrieri sciintifice,

corespondențierii trebuințelor publicului romanu; tipărirea, pe contu strainu, a totu felulu de opere si publicatiuni private seu oficiale, cu absolută escludere inse a diarielor politice; c) infintierea successiva, de ateliere de xilografia, litografia, chalcografia si siderografia, de fondarii de litere, ornamente si masini tipografice; cumperarea de totu felulu de opere manuscrise, cu scopu d'a le publică si vinde in contulu si beneficiulu Societății. Resiedința Societății e in Galati, si capitalulu e 240,000 lei, represintatu prin 2000 actiuni, fia-care actiune in valóre nominala de câte 120 lei noi.

✧ **Societatea Inocentiu-Clainiana** a teologiloru din Blasiu s'a constituitu si pe amulu scolasticu viitoriu in urmatoriulu modu: Presiedinte Ionu P. Campeanu, notariu alu corespondențieriloru Petru Bucuru, cassariu Filipu Docolinu, controloru Nicolae Romanu, bibliotecariu Leu Circa, notariu alu siedințieriloru Vasilie Siuteu.

Literatura.

✧ **Calendariu nou.** Redactiunea diariului „Telegrafulu“ din Bucuresci anuncia, că a scosu de sub tipariu unu calendaru pentru anulu viitoriu. Acest'a e intitulatu „Calendarulu Telegrafulu“, si — precum cetim, căci inca nu ni s'a tramisu — pe langa cele necesarie ale unui calendaru, mai cuprinde bilete lunarie pentru ambele sexe, seu esplicarea planetelor, monetarulu comparativu, precum si o materia amusanta compusa din cele mai alese novele, poesii, diverse si curiosități. Pretiulu 1 leu.

✧ **„Isvorulu Temeduirii“** e titlulu unei foi populare, care a aparutu de currendu la Bucuresci, cu scopu de a respandii in Romani'a cunoscintiele fiziatriei. Redactorulu e dlu G. H. Gaudy, ingineru, architectu si naturalistu. Acest'a fôia va aparé la finea fia-carei luni. Ingeru — si fôia medicala! Unu ce nou!

✧ **Dictionariu.** Va aparé in curendu la Bucuresci: „Dictionariulu limbei medicale romane“, compusu de dnii Fridericu Damé, autorulu noului dictionariu romano-francesu, si C. N. Chabudianu dr. in medicina. Se va publică in fascicule. Numerulu acestora va fi aprópe la 50.

✧ **Dlu Ionu C. Lerescu** a scosu de sub tipariu la Bucuresci unu opu interesantu si intitulatu: „Istori'a casei Austriei, urmata de politic'a Austriei in Romani'a.“ Pretiulu 4 lei noi.

✧ **„Noulu dictionariu romano-francesu“**, de dlu Fridericu Damé, a inceputu a se publică la Bucuresci. Prim'a fascicula a aparutu dilele trecute, si contine: 1) pentru nomenclatura: tóte cuvintele ce se afla in dictionariile precedente si toti termenii usuali a sciințieriloru, meserieriloru si vietii practice; 2) pentru gramatica: pronunțierea fia-carui cuventu figuratu si esaminarea ortografiei actuale; 3) pentru semnificatiunea cuvintelor: definitiunile, cu numerose exemple trase din principalii autori romani; 4) pentru etimologia: determinarea originei fia-carui cuventu si eevivalentulu loru in limbele latina, romana, proventiala, spaniôla, italiana si portugesa; urmatu de unu dictionariu a numiloru geografice, istorice si literarie. Va se dica, acestu dictionariu, este o lucrare fôrte seriôsa si pretiôsa.

✧ **„Calendarulu Progressului“** pe anulu 1876, a esitu de sub tipariu la Bucuresci, si contine mai multe scrieri literarie, istorice, amusante si poesii, in-

tre cari „Moscenitoriulu lui Radu Negru“, novela istorica originala de N. D. Popescu, cum si unu interesantu articulu relativu la „Rapirea Bucovinei“, ilustratu cu mai multe gravure in teestu. Pretiulu doi lei. Se afla de vendiare la librarii Szölösi si Graeve.

✧ **Dlu G. Chrisoscoleo**, institutoru superioru in Romani'a, a pusu sub tipariu unu opu intitulatu: „Elemente de istori'a Romaniloru“, pentru usulu scóleloru primarie de ambe sexe.

✧ **Carti pentru poporu.** Redactiunea „Predicatoriulu“ anuncia, că in anulu viitoriu va publică pentru poporu o seria de carti. In fia-care luna va aparé una. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 2 fl. Salutâmu cu bucuria acésta idea salutaria, care vine se ajutore realizarea scopului pentru care noi infintiamu „Siedietórea“, adeca luminarea poporulu nostru.

T e a t r u.

✧ **Teatrulu celu mare din Bucuresci** nu se va puté deschide mai de graba, decâtu cam pe la finea lui decembrie, căci reparaturele numai atunce voru fi gata.

✧ **In teatru Bosel** din Bucuresci dn'a Maria Flechtmacher a deschisu unu ciclu de represintatiuni.

✧ **Trupa dnei Fany Tardiny** va petrece viitóri'a stagiune teatrala la Galati, unde si in érn'a trecuta a fostu fôrte bine primita. Acuma vine a oferii publiculu unu repertoriu de 50 de piese nóue, compusu din cele mai alese drame si comedii, originale si traduse din literatur'a dramatica straina.

P i c t u r a.

✧ **Espositiune artistica.** Directiunea scólei de bele arti din Romani'a a decisu se faca o espositiune permanente de lucrările anuale ale eleviloru. Acésta espositiune va stá deschisa publiculu in una din salele universității din Bucuresci.

Industria si comerciu.

✧ **Onóua inventiune.** Unu farmacistu a descoperitu unu mijlocu escelinte pentru a stinge indata petrolulu inflacaratu; n'ai de câtu s'arunci in flacari o mica cantitate de chloroformu si petrolulu pe data se stinge. Daca acestu mijlocu, serie „Telegrafulu“ din Bucuresci, este folositoru cum totulu ne face se credemu, intrepositorii acestui periculosu liquidu si capitaniii naveloru cari'lu transporta, nu voru negliși de a avé o sticla de chloroformu. Numai déca li s'ar dá autorizatiune a cumpará chloroformu.

✧ **Despre proiectat'a mare in Zahara.** Precum se scie, renumitul Lesepe a facutu inca mai de multu proiectulu, d'a creá in Sudulu Algeriei o mare nóua si a duce ap'a intr'ins'a prin unu canalu din marea mediterana. Societatea geografica din Rom'a a tramisu o comisiune, spre a studiá loculu unde ar fi a se sepá acelu canalu. Comisiunea a sositu nu de multu la Tunis, unde a fostu fôrte bine primita.

✧ **De unde vinu sínónele.** De câte-va dile fu arestatu la Constantinopolu, la porunc'a patriarcului grecescu, separtoriulu de morminte din cemeteriulu „la Santa-Treime.“ De câti-va ani acest'a avea datin'a se scóta mortii nóptea, pe cari i ingropá diu'a, spre a rapi hainele si alte obiecte pretiôse, cu cari fura ingropati. Mai alesu inse taiá perulu lungu alu femeiloru si luvindea frisoriloru, cari apoi faceau sínóne pentru damele elegante ale orasiului.

Tribunale.

Curtea juratiloru de Ilfov a achitatu pe dlu N. Basarabescu, directorulu diuariului „Poporul.“ Acuma inse erasi s'a arestatu unu altu redactoru, dlu Ienescu de la „Vocea Prahovei“, care apare la Ploesci.

O femea prea multu maritatu. Diarele parisienne ne spunu, că in curendu se va desbata in Paris unu fôrte curiosu procesu. Eta in scurtu istori'a acestui procesu: Acum câti-va ani dômn'a K. . . . , primia scirea mortii barbatului seu care o parasise, cu diece ani inainte, pentru a se duce sè-si faca stare in America. Acèsta scire erá insocita de alt'a care erá in stare sè consoleze fôrte multu pe veduva: defunctulu i lasá o frumôsa avere, fructulu economieloru si labôrei sale. D-n'a K. . . lu-planse doi ani. Dar intr'o di i se parú tristu lucru a mânca singura atati bani, si simti necesitatea de a face sè profite dintr'insii si altulu. Si D-n'a K. . . deveni d-n'a M. . . . Dara fatalitate! Acum vre o dône-dieci de dile d. K. reapare la Paris, nu in fotografia, ci curatu in carne cu ôse, si nu numai că apare, dar chiar in carne si ose reclama de la succesoriulu seu si avere si nevêsta. Eca cum se intemplase de presupu-sulu mortu nu murise: In momentulu candu, revenindu din fundulu Americi de Sudu, erá sè se imbarce la Buenos-Ayres pentru a aduce in Francia inim'a si averea sa sociei sale, fu de odata lovit de o bôla care lufacuse sè devie c'unu picioru in grôpa, si in timpulu astei bôle si-facuse testamentulu. Acèsta frumôsa fapta imblandi cerulu, care i conservá esistinti'a; dar fiindu că raru se intempla cá cerulu sè nu acôrde nici odata o bine-facere fara a o compensá prin vr'o nenorocire, candu sermanulu barbatu se insanetosia, nu mai avea nici bani, nici hartii, nici scrisori, nici testamentu; fusese jefuitu complectamente. D. K. se puse din nou cu curagiu pe lucru, pentru a face o noua stare; in timpulu acest'a, jefuitorulu seu murise la New-York, si se tramitea in Europa chartiele si banii gasiti a supra lui, si dn'a K. mosteni pe unu omu inca in viétia. D. K. se afla sanetosu la Paris, unde astépta rezultatulu procesului pentru a-si luá inderetu soci'a si banii. Dar, o crudime a sortei! Pana atunci soci'a si banii remanu totu in puterea dlui M.

Economia.

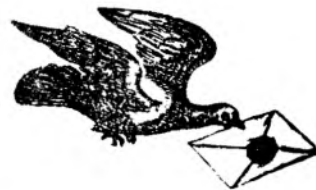
Mijlocu de a cunoșce vinulu falsificatu. Ia o butelia, umple-o cu vinulu cu care vrei sè faci incercare, astupa buteli'a cu degetulu, întôrce-o si in starea acést'a o pune intr'unu vasu plinu de apa. Astépta unu minutu si dupa ce ap'a a incetatu a bulbucá, scôle incetinelu degetulu din butelia. Lasa diece minute in apa butelia cu vinu. Ap'a nu va petrunde in butelia; dar in casulu déca vinulu e falsificatu, intregulu cuprinsu alu buteliei va capetá unu gustu otietosu, ér vinulu curatu de felu nu-si va perde gustulu.

Bucataria.

Scôla culinara. La Londra s'a formatu o scôla pentru invetiatur'a artei culinare sub titlulu de „National Training School of Cookery.“ Ea fu creata in anul trecut. Scopulu seu erá mai antâiu de a formá persône capabile de a puté dá instructiunea culinara in alte

scôle analôge; apoi de a dá o idea de principiile artii culinare ori carei persone doritóre de a invetiá meste-siugulu; in fine de a tramite conferentieri in orasiile séu institutiunile ce aru dori. Invetiatur'a ce se dá e de trei feluri. Modululu de a face bucatari'a pentru familiile sermane, a familieloru burgese si a caseloru bogate. Cursurile nu duréza de câtu o luna, in fia-care di de la 10 ôre diminéti'a pana la 4 ôre d. amédia. In fia-care di se tratéza unu subiectu deosebitu; intr'o di se vorbesce de creme si de inghiatiate, in alt'a de bucate pentru bolnavi, infirmerii, etc. Pretiulu cursului completu e de 6 liv. st. La finea studiiloru se face unu esameu scrisu si se da o diploma. Esista o bucataria speciala pentru fia-care clasa. In prim'a septemana se invéti a se face si a se dirige unu focu, a regulá unu cuptoru si a fi tînutu curatu, in a dôi'a a prepará bucatari'a mica: rasolu, fripturi, etc; in a trei'a a côce in cuptoru ori-ce felu de carnuri, aluaturi, paste, budinci, a prepará legume, omelete; a patr'a e consacrata cofetarieloru, sosuriloru, etc.

Post'a Redactiunii.

Onorab. nostri abonanti, alu caroru abonamentu a expirat la finea patriului jul.—sept., sunt rogati a-lu rennoi catu mai curendu. Asemene rugamu si pe coialti restantieri ai nostri se binevoiésca a-si refú datori'a, de ôra-ce in curendu vomu incepe publicarea numelui abonantiloru nostri, cari au respunsu pretiulu de prenumeratiune!

Dsiórei I. M. Vomu publicá-o catu mai curendu. Inso po-si'a trebue corésa. Spre acestu scopu ve rugamu a ni tramite originalulu.

Dsiórei M. A. G. Traducerea e buna. Ve rogamu inse se ni impartesiti si numele autorului. De si scrisórea decopiatoriului nu e pré legibila pentru lucratori nostri din tipografia, i vomu face locu inca in decursulu acestui aanu.

Bistritia. Ni pare reu. Dar ne place a crede, ca terminulu nu se va pré amaná. Peste vr'o dône septemani totusi ni vei tramite dóra celu pucinu — inceputulu.

Cernauti. In numerulu viitoriu. Asceptamu si novel'a promisa.

Nr. 10 din „Siedietórea“ a aparutu la 1 octomvre si contine aceste: Canteculu mosnégului, poesía de Iosifu Vulcanu, — Despre crescerea prunciuru, invetiatura de Pavelu Ursu, — Versuri la nuntile tieranesci in Banatu, culese de Ioanu Lazaroiu, — Pop'a Grelusiu, poveste glumétia, culésa de A. Popovicu, — Stejarulu, poveste din Banatu, tramisa de C. Ungureanu, — Hodoroscu si Troscu, — Ciumelu, Ciumelu! de Traila Morariu. — Esemplare complete mai sunt inca din inceputulu anului. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu e 1 fl.

Suplementu: „*Slavulu Amorului*“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. III. còl'a VI.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alessandru Kocsi in Pest'a. 1875. Calea tierci nr. 39.